

Kauno tautinės kultūros centro bendruomenės

Etikos kodeksas

I. Bendrosios nuostatos

1. Kauno tautinės kultūros centro (toliau KTKC) bendruomenės etikos kodekse (toliau EK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi bendruomenės nariai.
2. EK padeda suprasti ir spręsti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime. EK perteikia organizacijos siekiamus idealus, etinius principus, skatinta visus bendruomenės dalyvius etiškai elgtis.
3. EK papildo KTKC bendruomenės teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, įstaigos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.
4. Etikos kodekso paskirtis - pripažinti, palaikyti ir puoselėti teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, pilietinę atsakomybę, tiesos teigimą, siekimą kurti demokratišką, pasitikėjimu ir kūrybingumu paremtą atmosferą KTKC bendruomenėje.

II. Pagrindinės sąvokos

5. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas, susijęs su moralės ir dorovės pažinimu.
6. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
7. Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
8. Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendruomenės narių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
9. Etikos problema – netinkamai, neatsakingai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

10. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
11. Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
12. Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
13. Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.
14. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
15. Vertybės – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
16. Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.
17. Bendruomenė – tai Kauno tautinės kultūros centre susitelkusi žmonių (mokinių, mokytojų, tėvų, mokyklos darbuotojų) grupė, kurią vienija bendras tikslas, bendra veikla, bendri interesai.

III. Etiniai principai

18. Darbuotojas, pripažindamas EK nuostatas ir svarbiausias vertybes – kolegialumą, saviraišką, profesinę kompetenciją, pagarbą kitokiai nuomonei - turi visada vadovautis šiais principais:
  - 18.1 Gerbti Bendruomenės narių teises ir pareigas.
  - 18.2. Vienodai tarnauti Bendruomenei, nepaisydamas amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų.
  - 18.3. Sukurti pozityvią bendravimo atmosferą ir pirmąjį išpūdį apie darbuotoją, o tai neišvengiamai daro įtaką tolesnei dalykinių santykių raidai;
  - 18.4. Draugiška šypsena sukurti psichologinį komfortą aplinkiniams;
  - 18.5. Tinkamai prisistatyti, parodyti pasitikėjimą ir palankumą;
  - 18.6. Laikytis punktualumo ir tikslumo – svarbaus dalykinio bendradarbiavimo reikalavimo;
  - 18.7. Būtina įsidėmėti kliento vardą ir pavardę ir juos vartoti kaip dėmesio ir pagarbos žmogui išraišką, bendraujant su kolega, mokiniu (paslaugos gavėju) ar lankytoju,
  - 18.9. Bendraujant nepriimtinas familiarumas.
  - 18.10. Mokėti tinkamai klausti ir gebėti klausytis, nes tik taip galima išsiaiškinti kolegų, mokinių (paslaugos gavėjų) ar lankytojų poreikius. Aiškūs klausimai sąlygoja aiškius atsakymus.
  - 18.11. Būtina pastebėti kolegų, mokinių laimėjimus.
  - 18.12. Kiekvienas kolega, ar paslaugos gavėjas yra lygiavertis partneris, o ne prašytojas. Pranašumo ar nedėmesingumo demonstravimas yra netoleruotinas.

18.13. Būtina dirbti sparčiai, reaguoti greitai, neversti kolegų, paslaugos gavėjų ar lankytojų laukti.

18.14. Santykiai kolektyve grįsti tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu, skatintini neformalūs darbuotojų ir vadovų santykiai, priimtinas kreipimasis vardu.

18.15. Vadovai turi informuoti savo pavaldinius apie KTKC tikslus ir jų įgyvendinimo eigą, skatinti pavaldinių iniciatyvą. KTKC skatintinas komandinis darbas, šiuolaikiški vadovavimo metodai.

18.16. Tiesos sakymas ir jos gynimas, viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių bendruomenės narių bendradarbiavimo ir bendravimo etikos principų.

IV. Etikos kodekso tikslai ir uždaviniai

Tikslas

19. Įtvirtinti KTKC darbuotojų etikos kodeksą, kaip pagrindines etiško elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai nereguliuoja valstybės įstatymai, darbo sutartys ir kiti KTKC norminiai vidaus teisės aktai (tvarkos, instrukcijos, kt.).

Uždaviniai

20. Visiems KTKC darbuotojams taikyti Etikos kodeksą ir su šiuo dokumentu supažindinti pasirašytinai.

21. KTKC Etikos kodeksu užtikrinti bendruomenės veiklos profesionalumą, profesinę laisvę, demokratiškumu bei kūrybiškumu skatinančią atmosferą, puoselėjančią pagarbą žmogui, tiesą ir teisingumą, sąžiningumą, profesinę ir pilietinę atsakomybę.

22. EK nubrėžti tolerancijos ribas bendruomenės narių tarpusavio santykiuose, išryškinant etikos požiūriu vengtiną elgesį.

23. Naujiems bendruomenės nariams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę.

24. Formuoti/plėtoti KTKC bendruomenės suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, bendraujant, taip didinant visuomenės pasitikėjimą KTKC veikla bei kuriant įstaigos įvaizdį.

25. Padėti įstaigos bendruomenei vertinti, spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus bei vykdyti neetiško elgesio prevenciją.

V. Pagrindiniai veiklos etikos reikalavimai

26. Bendruomenė įsipareigoja aktyviai palaikyti bendrai priimtus įstaigos veiklos siekius, garbingai atstovauti įstaigai, etiškai elgtis tiek įstaigoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

27. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, korektiškai atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant, pamokant, vieni kitiems padedant.

28. Darbuotojai įsipareigoja:

28.1. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

28.2 Siekti aukštesnės kompetencijos darbe, domėtis naujovėmis.

28.3. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei savivaldos institucijomis (Centro taryba, Mokytojų taryba, metodinės veiklos grupė, tėvų komitetais, laikinomis darbo grupėmis ir kt.).

28.4. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškais kitų nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

28.5. Suprasti, kad Bendruomenės nario etiką pažeidžia:

28.5. 1. Ugdytinių, jų tėvų arba darbuotojų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar kokioje kitoje veikloje.

28.5. 2. Nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems/darbuotojams/mokiniams/tėvams skirtos informacijos slėpimas, smulkmeniškų konfliktų ar intrigų eskalavimas;

28.5. 3. Mokytojo nepagarbus atsiliepimas viešoje erdvėje apie nedalyvaujančio kolegos gebėjimus, asmenines savybes;

28.5. 4. Kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, ugdytinius ar kitus bendruomenės narius (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) su kitais asmenimis;

28.5. 5. Mokytojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su ugdytiniu, jo tėvais. Vaiko asmeninių savybių, jo šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu.

28.5. 6. Šokiruojanti, neatitinkanti etikos normų darbuotojų apranga.

28.5. 7. Alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas įstaigoje ir jos teritorijoje.

28.5. 8. Suteikiant atestacinę kategoriją, apdovanojimą, remiamasi ne dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o asmeniniu ar politiniu santykiu.

28.5. 9. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, nesielgiama tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, neišklausomi visų pusių argumentai ir neieškoma objektyviausio sprendimo.

29. Bendruomenės nario laisvei prieštarauja:

29.1. Nepakantumas kitokiai tėvų, darbuotojų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

29.2. Teisės ignoravimas atsakyti į kritiką ar kaltinimus;

29.3. Mokytojų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

30. Darbuotojai, mokiniai privalo tausoti ir atsakingai naudoti įstaigos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas, vykdamą įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

30.1. Įstaigos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

30.2. Piktnaudžiavimas įstaigos ištekliais, vykdamą projektus;

30.3. Įstaigos nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

31. Įstaigos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus, nesinaudojant tarnybine padėtimi.

32. Kiekvienas bendruomenės narys turi:

32.1. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerąją darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

32.2. Korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

32.3. Prisiimti dalį atsakomybės už sklandų įstaigos darbą ir vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

32.4. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

VI. Mokymo/(-si) ir darbo etika

33. Kiekvienas bendruomenės narys yra laikomas vertybe. Jis yra ne tik darbo atlikėjas, bet ir kūrėjas, įsipareigojęs siekti aukščiausios kokybės. Nuo jo pastangų priklauso bendro darbo rezultatai.

34. Vadovai yra patarėjai, rėmėjai. Jie gerbia bendruomenės narius, įsigilina į jų poziciją, problemas, išklauso jų nuomones ir siūlymus, priima galutinį sprendimą.

35. Visos klaidos yra pripažįstamos ir nekartojamos.
36. Bendruomenė dalyvauja svarbių ugdymo įstaigai klausimų svarstyme.
37. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, vadovai, pedagoginiai ir kiti darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems, kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.
38. Bendruomenės nariai privalo nešturkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą elgesio normų pažeidimo faktams.
39. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų reikalavimas iš kolegų, tėvų vertinamas kaip neetiškas poelgis.
40. Mokytojai negali primygtinai reikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš ugdytinių šeimų.
41. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais, nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos ugdytiniui arba numatomos žalos kitiems).
42. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie vaiką be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.
43. Informacijos apie neteisėtus administracijos veiksmus ar aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo pažeidimu.
44. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su profesionalumu nesusijusių motyvų.

VII. EK priėmimas ir įgyvendinimas

45. Būtina EK priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.
46. Priimtas EK skelbiamas viešai įstaigos internetiniame puslapyje.
47. Įstaigos bendruomenė įsipareigoja gerbti EK ir rūpintis jo veiksmingumu.
48. EK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, sudaryta iš 2 mokytojų, 3 kitų bendruomenės narių, išrinktų įstaigos visuotiniame susirinkime /KTKC tarybos posėdyje slaptu balsavimu.
49. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.

50. Sankcijos už mokytojų, mokinių etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – tai moralinio poveikio priemonės (pvz. įvertinimo paviešinimas ir pan.).
51. EK priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, dėl atestavimo aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.
52. EK negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su EK pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
53. EK priimtas kaip įstaigos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.